

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
lista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONOMIST

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

Celoletna naročnina 50 — D
mesečna 4 — „
Inoxematno celoletno 100 D.
Posamezne številke se računajo po 1 Din
Inserati se računajo: po str. 350 D, manjši sorazmerno. — Pri malih oglaših beseda 15 p.

Raj hočemo? Lastno zakonodajo na lastnih tleh vraslega slovenskega ljudstva!

Somišljenikom!

Poziv! Pogostokrat dobivamo pisma od naših naročnikov, naj jim pošljemo po več številke našega lista, katere potrebujejo za agitacijo. Drugi zopet nam pošiljajo naslove, na katere naj pošljemo list v kolportajo. Iz raznih krajev nam pišejo tudi, da bi v tem ali onem kraju list redno nabili na javnem kraju, da ga morejo brati vsi. Neredkokrat se tudi dogodi, da posamezniki prosijo, ker list radi čkajo, da bi jim izjemoma znižali naročnino, ker so v slabih gmotnih razmerah. Takšne prošnje so časih opravljene, časih pa tudi ne in uprava lista jih ne more vedno pravilno presoditi. Zato smo se odločili, da določimo v vsakem kraju, kjer imamo kaj naročnikov, svojega zapupnika ali poverjenika. Nje-

gova naloga bi bila, da uredi v svojem okolišu kolportajo našega lista, da nam daje informacije o ljudeh in o resničnosti dopisov, da nam daje nasvete, komu bi list poslali na ogled in da eventualno kasira naročnino. Zasebnikom, ki bi prevzeli list v kolportajo, se prizna 1 K za vsak prodani izvod. Zaupniki ali poverjeniki, ki se javijo prostovoljno, dobe en izvod lista zastonj ter se jim povrnejo tudi vsi stroški, ki jim nastanejo iz tega posla. Prosim, da se tisti naši somišljeniki, ki bi bili pripravljeni to delo prostovoljno prevzeti, naznanijo z dopisnico na našo upravo: Ljubljana, Breg št. 12.

Plebiscit.

Zadnje skupščinske volitve so marsikoga presenetile. Nas pa prav nič. Zakaj to niso bile navadne volitve, pri katerih izbirajo volilci svoje poslance po svojih socijalnih, gospodarskih ali kulturnih interesih in vidikih, temveč te volitve so bile ljudski plebiscit! Celokupno slovensko ljudstvo v tej državi se je imelo izreči o tem, ali je za centralistično-monarhistično državo ali pa je za federativno-republikansko vladavino. Samo tako je bilo stavljeno vprašanje, na katero je naše ljudstvo dalo točen in nad vsak dvom jasen odgovor. Mandatarji ljudstva si morajo biti glede tega na jasnem. Ker je bila Slovenska Ljudska stranka od konstituante dalje v boju proti centralistični Vidovdanski ustavi, je slovensko ljudstvo njo poverilo, da ga zastopa v tem spornem ustavnem vprašanju. Slovensko kmečko in delavsko ljudstvo je preko nasprotujočih si socijalnih in gospodarskih interesov in kulturnih vidikov pristopilo takoj k jedru svoje današnje bolečine — k ustavnemu vprašanju. Prvič

je pomedlo z vsemi izrazitimi centralističnimi strankami, to je z demokraci, radikali in samostojnimi kmeti, ki vsi skupaj so ustvaritelji tega neznosnega, negospodarskega, protisocijalnega in protikulturnega centralizma v naši državi. Slovensko kmečko in delavsko ljudstvo pa je pomedlo tudi s strankami, ki v tem tako silno važnem vprašanju niso hotele z barvo na dan in so se umikale odgovoru na to vprašanje. V tej grupi so prizadeti najbolj socijalisti in komunisti.

S to svojo odločitvijo ljudstvo ni hotelo urgirati obstoječa gospodarska, socijalna in kulturna nasprotja, ki žive in delujejo tudi pri nas kot pri vsakem kulturnem narodu, temveč ljudstvo je te volitve porabilo predvsem za to, da izreče, da hoče biti na lastnih tleh, iz katerih je vzraslo — suvereno! Ljudstvo naše se je izreklo pri teh volitvah za lastno državnost, torej za federativno ureditev države. Odbilo je od sebe vse stranke, ki so lovile mandate, pa niso hotele z jasno besedo na dan, vse stranke, ki so di-

rektno ali indirektno krive sedanjih razmer v državi, volilo pa je tiste stranke, ki so se odkrito izjavile za revizijo ustave. Značilno za volilni rezultat je fakt, da ste dobile samo dve stranki količnik — Slovenska Ljudska stranka in nova od Radiča v življenje poklicana Slovenska kmečka republikanska stranka. Vse ostale stranke so ali popolnoma propadle ali pa so odnesle posamezne mandate v tem viharju slovenskega naroda le po milosti volilnega zakona.

Zgodilo se je, kakor smo mi pisali že skoraj tri leta: vrniti se moramo nazaj k 1. decembru t. 1918. ter se mirno, kot enakopravni narod pogoditi, kako hočemo živeti in gospodariti v skupni državni hiši, to pa tako zapisati, da bo tudi dr-

žalo. Z obljubami ni nič več, prevartiti se ne damo od nikogar več. Že danes pa je menda tudi že bojazljivcem jasno, da od načela, da hočemo sami biti gospodarji na naših lastnih tleh, noben Slovenec in noben Hrvat ne more in ne sme odnehati niti za las! Tega načela se bomo čvrsto in brez strahu držali.

Kakor pa je danes na dnevnem redu vprašanje centralizma ali federacije, tako je s tem načeto tudi naše vprašanje o monarhiji ali republiki. Ne smemo si prikrivati, da se bomo morali pogovoriti tudi o tem, in da bo o tem odločevalo ljudstvo suvereno. Tudi o tem vprašanju je slovensko kmečko in delavsko ljudstvo že pri teh volitvah podalo jasno smernico.

„Oblasti“.

Stojan M. Protič:

V sedanjem volilnem boju, je na nekem sestanku radikalcev v Belgradu, ko so postavljali kandidate, govoril tudi predsednik vlade Pašić in je branil sedanje Ustavo. Njegov „šlager“, da je federativna ureditev države nemogoča, ker se ne dá določiti meje med Srbi in Hrvati na eni in med Hrvati in Slovenci na drugi strani, je naravnost naiven. Kdo pa brani Slovence bivati v Srbiji, če je to potrebno, in kje je zapisano, da Srb ne sme stanovati v Zagrebu, ako hoče. Na ta govor je odgovoril gospod Stojan M. Protič s serijo resnih in prepričevalnih članov. Prvi del njegovega članka o razdelitvi države na oblasti, kakor to določa sedanja Ustava, pripadamo danes. Glasi se:

Razdelitev države na „oblasti“ je postala gotovo centralno vprašanje naše ustave. Vsled tega niso tako vidna druga mnogobrojna ustavna vprašanja, ki so bistvena in važna. Gospod Pašić je v svojem govoru od 15. februarja t. l. posvetil veliko pažnjo temu vprašanju. Rekel je, da noče zgodovinskih oblasti (pokrajin), ker istih po njegovem mnenju niti ni, noče pa tudi, da bi oblasti (pokrajine) imele še svoje posebne ustave, svoje zbornice in svojo zakonodajo, ker bi tako nastala posebna Hrvaška s Srbi in posebno Srbija s Hrvati!

Na takšne prepričevalne in globokoumne razloge predsednika vlade, moramo tudi mi potrošiti nekaj besedi, posebn, ker se je s tem razlogom gonila brezvestna in reakcionarna borba proti temu, da bi dobila naša kraljevina res svobodoumno in resnično demokratsko Ustavo.

Zadela s svojimi visokimi mislimi o prirodi in o postanku oblasti, je izustil g. Pašić frazo: da zgodovinskih pokrajin sploh ni. On jih nikjer ne vidi, in kakor trdi, nobeden pameten človek. To, kar nekateri imenujejo zgodovinske oblasti, to so, tako misli Pašić, samo turška in avstrijska upravna telesa, ustvarjena iz političnih namenov. Mi pa, ki vidimo v njih tudi sledove zgodovine, ki je pametni ljudje ne poznajo, mi smo — neumnosti.

Zares čudno, da se g. Pašić ni mogel kaj boljšega naučiti, ko ima okolo sebe vendar ljudi, ki te reči poznajo. Resnica je, da se v 78. letu ne boš naučil, kar že doslej nisi znal; tedaj učniju škoduje sigurno tudi starostno čustvo, občutek miržnje in ponižanja, da bi sprejel ideje in znanje mlajšega človeka. Toda g. Pašić bi se lahko uveril iz življenja in proste uvidevnosti, da so te njegove staroverske ideje o oblastih starejše od samega — Khuena bana!

LISTEK.

SODBA.

Poljsko napisal VI. St. Reymont. Poslovenil J. Glonar.

Vrata so se naenkrat hrupno odprla, veter je puhnil v sobo, iz teme veže pa so se začeli valiti v grozeči, tihi trumi kmetje in niso niti pozdravili »Hvaljen bodi Jezus Kristus«, tako da je mlinar začuden položil žlico na mizo, prijel svetilko, ki se je v prepihu zagugala in jih gledal z začudenimi očmi.

— Kaj da vas je toliko! — je zamrmral.

— A še več jih čaka na dvorišču — je rekel Jernej in stopil naprej.

— Kaj bi radi?

— Na pogovore gotovo nismo prišli — je nekdo odgovoril in počasi zapiral za seboj vrata.

— Potem sedite, takoj bom povečerjal.

— Naj vam dobro tekne! Mi že lahko počakamo.

Mlinar je začel naglo jesti in cmakal, kmetje pa so posedli po klo-

peh, grelji svoja pleča ob peči in zvesto gledali Jerneja, ki je prisedel k mizi, naslonil nanjo lakte in se zamislil.

— Slabo vreme, kaj? — je izpregovoril mlinar.

— V sušcu je redkokedaj boljše.

— Seveda, kakor vedno pred spomladjo.

Tukaj se je razgovor pretrgal, tako da je v tišini samo mlinarjeva žlica škrobotala po robih skled; na dvorišču je zdaj in zdaj kdo otepal ob bruna blato s svojih črevljev, večasih se je veter šumno uprl v stene, da so zajecale, in dež je ropotal po orošenih šipah oken.

— Jadviga! — je poklical mlinar in si obrisal z dlanjo velike brke.

Iz stranske izbe je prišlo močno dekle, zelo lepo in po gosposko opravljeno, ozrlo se je bistro po kmetih, pobralo skled in odšlo, zabaje se s širokimi pleči.

— Torej, kaj imate? — je začel mlinar in potrkal po tobačnici.

A niti ena roka se ni iztegnila po tobaku, ker so se obrzi naglo zmračili, eden ali drugi je pokasljaval in se v skrbi pokraskal po temenu. vsi pa so gledali na Jerneja, ki se

je vzravnal, uprl blede, neizprosne oči v mlinarja in počasi izpregovoril:

— Prišli smo, da nam izdate razbojnike...

Mlinarja je kar vznak vrglo, izbulil je oči, raztegnil roke in zastokal:

— V imenu Očeta in Sina! Od kod naj jaz to vem?

— Spoznali smo, da morate samo vi vedeti zanje! — je rekel bolj tiho Jernej in vstal; tudi kmetje so vstali s klopi in stali okoli, kakor trda stena, uprli v njega poželjive in ostre oči, kakor jastrebove kremplje, tako da je mlinar postal v obzoru ves rdeč.

— Prišli smo k vam po pravico! — je močno zaklical Jernej.

— In vi nam morate povedati, morate! — so se oglasili drugi polglasno, strogo.

— Kako pravico? V glaval se vam je zmešalo. Kako naj jaz to vem? Ali sem z razbojniki v kompaniji, kaj? — je hitro govoril in privijal luč s tresočimi rokami.

— Vemo, da ste pošteni, a vi veste za razbojnike. Kako ne? V jeseni so vam ukradli konje, vi pa nič, pred kratkim so vam ukradli

denar, lopova ste celo zalotili v sobi, a vi zopet nič, niti sodniji niste naznanili, niti žandarju povedali.

— Čemu neki? Da bi imel še večje stroške? Kaj mi pomaga sodnija ali žandar? Ali lahko ujamejo veter na polju in mi ga na vrvi pripeljejo? Naj dobijo na poslednji dan kazen za krivico, ki so mi jo storili.

— Iz tega vidimo samo, da se bojite izdati razbojnike.

— Če bi vedel, ali bi jim odpustil svojo izgubo in jih ne izdal? Zastonj mi gotovo...

— Vi ne govorite odkrito in delate, kakor mačka z vrelo kašo — ga je ostro prekinil Jernej. Nismo prišli sem, da bi se z vami prerekali, samo po pravico in ker se nam mudi — ljudstvo na dvorišču in po kočah čaka — vas prosimo prijateljsko, da nam poveste, kdo vam je ukradel denar.

— Ko bi vedel, bi vedela o tem že sodnija in cela vas — je mlinar vneto razlagal in s skrbjo gledal na trdovratne mrke obraze, a Jernej se je nestrpno iztegnil, grozno zablisal z očmi, ga prijel za suknjo in rekel kratko in trdo:

(Dalje sledi.)

Ne Črnagora, ne Bosna in Hercegovina niso potekle iz turške administracije, niti ni Hrvaške s Slavonijo ustvarila Avstrija, pa čeprav je odredila njene meje. Brez dvoma, tudi starega skopeljskega vilajeta ni ustvarila turška administracija. In kar je še važnejše, historizem je g. Pašič v svojem Vidovdanskem Ustavu ne le priznal, temveč ga še potrdil.

Člen 135. Ustave pravi: „Ako pa bi se porazdelitev države ne izvršila ne po prvem ne po drugem stavku tega člena, nego po tretjem, se morajo ustanoviti v Hrvatski in Slavoniji štiri oblasti. — Tako je na ta način ostala tudi srem-ska županija, ki je bila najmanj historično vezana s Hrvaško in Slavonijo — v Hrvaški in Slavoniji!“

Isti člen pravi dalje: Isto tako, ako se porazdelitev države izvrši z naredbo, kar se pravi z drugimi besedami, ako bo Narodna skupščina nesposobna to izvršiti, tedaj naj tvori Črnagora iz l. 1913. z bokokotarskim okrajem, toda brez plevalskega in belopoljskega, eno oblast.

V ravno tem členu se nahaja tudi takozvani turški paragraf imenovan tako, ker je nastal vsled zahteve muslimanov in kateri v resnici dopuščajo kot oblast historično celino Bosne in Hercegovine, ker se istih ne sme deliti: Bosna in Hercegovina se smete razdeliti na oblasti le v svojih dosedanjih zgodovinskih mejah.

In kar je v tem pogledu za Bosno in Hercegovino še važnejše in zanimiveje, je ta-le fakt: Da se porazdelitev države ni dotaknila starih okrožij, ki ostanejo kakršna so bila. Ona jih je le prekrstila v „oblasti“.

Naravno, da vsled globoke državotvorne politike g. Pašiča in Pribečevića to, kar se je dovolilo za Bosno in Hercegovino, ne sme veljati tudi za Hrvaško in Slavonijo. Tu so se morale ustvariti nove in preudariti in razbiti stare županije zaradi volilne geometrije in drugih velikodušnih ciljev.

Tako stoji v resnici z zgodovinskimi pokrajinami in s Pašičevim stvarnim odnosom do njih!

Ko sem izdeloval svoj ustavni načrt in v njem označil oblasti za našo novo kraljevino, nisem hotel vzdržati historičnih pokrajin, a jih tudi nisem nalašč odklanjal in rušil.

Vedoč, da je porazdelitev države na oblasti najboljše in najkonservativnejši element v življenju držav in narodov, sem, poznavajoč zgodovino in velike primere narodov, hotel izvesti samo misel: ne se zaganjati mnogo in brez potrebe v to, kar je nastalo in v kar se je ljudstvo uživel, prepuščajoč času in

ljudstvu, da postopno in polagoma izvrši spremembe, ki mu bodo prav in ki jih bo njegovo življenje zahtevalo.

Tako so pri meni nastale pokrajine Srbija, Stara Srbija z Makedonijo, Hrvaška in Slavonija z Reko, Istro in Medmurjem, Bosna, Črnagora s Hercegovino, Boko in Primorjem, Dalmacija, Srem z Bačko, Banat in Slovenija s Prekmurjem.

Manjše odredbe sem prepustil zakonu, a tu, v Ustavi sem dodal še, da se spremembe v številu in obsegu pokrajin morejo izvršiti samo z zakonom na zahtevo ali pa s pristavkom tistega prebivalstva, katerega se to tiče; zgolj obmejni okraji se morejo odvojiti od ene in prideliti drugi pokrajini.

Okrajev se nisem dotikal, niti sem to hotel.

Kakor se to pri meni vidi, ni tu nobenih večjih razbijanj. Naravno. Mislim, da imamo mnogo in preveč drugih vprašanj za rešiti in da bi ne bilo morda segati v to sršenovo gnezdo in razpihivati plamen in medsebojni boj okolo tega — brez vsake potrebe.

Gg. Pašič in Sv. Pribečević so mislili drugače in so hoteli biti revolucionarni tam, kjer so vedno vsi modri državniki in narodi bili konservativni, ter so ustvarili 33 oblasti. Naravno, da so poleg njih ostali tudi okraji. Ali ne pokazuje to le zablodo gospode, ker so mnogi okraji postali — „oblasti“. To je protivno celo tej Ustavi sami.

Zakaj se je to napravilo? Ni nobenega pametnega in državniškega razloga za to.

Za kaj u. pr. delimo Slovenijo v dve oblasti, ko so Slovenci že prirodno in sami ustvarili sebi eno samo pokrajino in eno upravno središče — Ljubljano? Zakaj jih mi delimo na Kranjce in Štajerce in mečemo pri tem še znatno finančno breme državi na vrat?

Zakaj spajamo okrožja in okraje, ki jih priroda in kultura še ni zblížala in spočila z navadnimi upravnimi ukazi?

Mesto, da bi državo pred vsem drugim načrtoma prometno zvezali in pustili, da bi življenje krenilo po teh novih prometnih žilah, in da se iz tega porodí novi centri in nova oblastja, kakor jih bo zahtevalo ljudstvo samo, mi z dekreti spajamo razne kraje in gonimo ljudi, da gredo preko gora in rek, ki so brez mostov in drugih olajšav po sili v nove upravne centre!

Eto, kakšna je modrost gg. Pašiča in Pribečevića v vprašanju porazdelitve države!

Vsled te in takšne modrosti je njihova naredba o porazdelitvi države na oblasti še danes — mrtva črka na papirju!

Francozi v Pohorju.

Italijanski list »Il Paese« poroča, da je nemško ozemlje ob Reni še vedno zasedeno od 140.000 mož broječe francoske armade. Stroški za vzdrževanje te armade znašajo mesečno 8 milijonov zlatih mark. Za nastanitev častnikov in njihovih rodbin so rekvirirali najlepša poslopja, ki so jih deloma prezidali in na novo opremili. Za prirejanje raznih zabav so rekvirirali 25 gledališč, 51 kinematografov in šport-prostorov v izmeri 60 tisoč hektarjev. Nemška vlada je morala dati francoski armadi na razpolago mnogo javna poslopja, med temi 627 šolskih poslopij, in 1090 z vsem komfortom opremljenih odmoršč. Stroški za vojašnice so znašali v 4 letih 1 milijardo in 778 milijonov mark; za letalske postaje, za strelišča in telovadišča pa so vzeli Francozi nad 11.000 hektarjev najrodovitnejše zemlje. V bližini vsake vojašnice so Francozi napravili na nemške vladne stroške po eno k...išče. Dne 31. marca l. 1922. so

znašali skupni stroški za zasedbo 7 milijard zlatih frankov in 14 milijard papirnatih mark. V nemškem državnem zboru je povedal poročevalec za zasedeno ozemlje poslanec Stöcklen sledeče: Za francosko armado je morala nemška vlada od jeseni l. 1920. do poletja l. 1922. pripraviti: 1400 salonov, 2600 »gospodskih« sob, 5000 jedilnih sob, 10.300 spalnih sob, 4600 kuhinj z vso opravo, 180 klubskih garnitur, 2900 klubskih stolov, 1800 blazinastih garnitur. Dalje: 800 pisalnih miz za ženske, 500 frizerskih toalet, 1600 likalnikov, 1800 preprog, 175.000 servijet, 6000 jedilnih servisov, 4000 servisov za čaj, 25.000 porcelanastih »tac«, 72.000 kozarcev za vino, 15.000 kozarcev za portsko vino, 45.000 šampanjskih kozarcev, 58.000 čašic za likerje, 26.000 vrčkov za pivo itd. itd. Strokovnjaki so izračunali, da bi se dalo s polovico denarja, kar so te stvari veljale, obnoviti vse v vojni opustošene francoske pokrajine.

Upokojitve.

„Upokojen je veliki župan dr. Vilko Baltič.“

„Upokojen je ravnatelj tobačne tovarne g. N. N.“

„Upokojen je kontrolor tega in tega urada g. M. M.“

Takih novic nam je prinesel pretekli teden poln koš in zato je vredno, da si ogledamo tudi poglavje o upokojitvah nekoliko natančneje.

Splošno pravimo, da državni uradnik služi državi. Tako nam pove tudi jezik: „On je vstopil v službo“, ali pa „po dolgoletnem službovanju“ itd.

Službeno razmerje med uradnikom in med državo ima pa svoj poseben značaj. Vsaj ena teorija pravi tako (druga pravi, da je razmerje med uradnikom in državo isto ka-

kor med fabrikantom in delavcem). Nekaj posebnega vidi prva teorija v zaupnosti, ki je združena z uradniško službo, kajti uradnikom je „zaupano“ varstvo važnih državnih interesov. Dosledno temu „zaupnemu“ položaju so tudi nekdanje uradniške plače bile odmerjene boljše kakor navadne delavske mezde. Glavna razlika med delavcem in uradnikom pa je bila izrečena v stalnosti uradniške službe in pa v starostni preskrbi, t. j. s pokojnino.

Postava natanko določa, kdaj sme biti uradnik upokojen. Upokojiti se ga more le, če je za svoje delo ali vsled bolezni ali vsled starosti trajno nesposoben ali pa če ni več vreden zaupanja, n. pr. če se je pregrešil proti kazenskemu zakonu. Tako velevala tudi zdrava pamet, ker to vendar ne gre, da bi prejemali zdravi ljudje lepo plačo za svoje brezdelje!

Tekom let pa se je razpasla razvada, da uradnika pošljejo lahko v „penzjo“ tudi, če bi se ga radi iz teh ali onih vzrokov iznebili. In ravno to se dogaja danes vedno pogostejše tudi pri nas!

Zaradi primere vzemimo slučaj dr. Baltiča. Mož je popolnoma zdrav,

tudi ni posebno star — menda 45 let — in bi po vseh znakih sodeč lahko še „služil državi“ vsaj dvajset let! Kazenskega tudi ni nič zagrešil — pa vseeno bo dobival „penzjo“, na njegovo mesto pa bo prišel (ali je že prišel) nekdo drugi, katerega bo treba iz javnih sredstev seveda tudi plačati!

Država, torej mi davkoplačevalci, bomo vsled tega plačevali za isto delo dva človeka namesto enega!

Ali je to prav? Ali je to uprava? Ali je to gospodarstvo?

Dr. Baltiča se poslali v „penzjo“ baje zato, ker je po svojem političnem mišljenju „demokrat“. Kaj pa je to, če je demokrat? Pa naj bo! Izven urada lahko uganja, kar hoče, v uradu pa mora biti nepristranski uradnik in objektivni izvršitelj postav. Ali dr. Baltič to ni bil? Če ni bil to, potem ne spada v „penzjo“, ampak pred sodišče! Če je pa svojo uradniško dolžnost vestno vršil, zakaj potem upokojitev? Zakaj ga niso dejali na drugo službeno mesto, če je bil na starem komu kaj na poti? Zdravega in za delo sposobnega človeka prisiliti na lenobo in ga zato še plačevati, — ne, to pa ne bo šlo!

Izid volitev v Sloveniji.

A. Na Kranjskem.

Volilni okraji	Število oddanih glasov	SLS	SKS	NLS	NSS	JDS	SSDL	NRS	SSJ
Črnomelj	3893	2602	574	67	37	244	98	225	46
Kamnik	6663	5260	455	52	44	447	341	25	39
Kočevo	7340	4230	537	60	141	488	619	1185	80
Kranj	9139	6493	538	104	94	1127	590	87	109
Krško	8004	5839	947	84	88	604	299	32	111
Litija	6745	4637	325	55	193	379	969	36	161
Ljublj. okolica	11412	7242	1096	187	151	776	1552	70	338
Logatec	4740	365	337	53	99	816	177	42	171
Novo mesto	7679	5166	1311	53	188	452	145	312	52
Radovljica	6351	3859	342	24	234	641	779	114	338
Skup j:	71989	48293	6462	739	1259	5974	5589	2125	1445

Vseh volilcev je bilo vpisanih 97.119, v resnici jih je volilo 71.989. Od teh je dobila Slovenska ljudska stranka 48.393 glasov, Samostojneži (SKS) 6462, dr. Šusteršič (NLS) 739, narodni socialisti (NSS) 1259, liberalci (JDS) 5974, komunisti (SSDL) 5589, radikali (NRS) 2125, socialni demokratje (SSJ) pa 1445 glasov.

Količnik znaša 6545.

B. Na Štajerskem.

Volilni okraji	Število volilcev	Število oddanih glasov	JDS	SLS	SRS	SKS	SSDL	Nemci	SKRS	SSJ	NSS	NRS
Brezice	6918	4732	229	2112	89	438	69	78	1319	210	77	40
Celje	13660	9574	563	6056	264	674	111	491	80	922	325	90
Dolnja Lendava	7759	6411	123	3648	23	217	46	71	1920	86	61	216
Konjice	4676	3359	169	2485	22	65	89	389	54	83	15	18
Laško	10309	6275	482	3045	23	108	1893	77	43	467	81	53
Ljutomer	7933	5693	221	3886	86	477	94	784	40	7	32	66
Maribor d. breg	10767	7508	231	4173	144	291	1054	674	537	112	182	110
Maribor l. breg	1781	1326	863	833	43	252	1190	1501	268	62	602	182
Mozirje	3630	2576	92	1833	362	33	69	2	38	80	32	14
Murska Sobota	12851	9118	1122	2944	42	894	73	171	3495	154	172	351
Omož	4693	3496	247	2663	48	178	21	105	271	22	19	22
Prevalje	3743	2793	62	1177	21	23	38	100	17	1262	70	23
Ptuj	12244	8475	267	5175	96	313	410	615	1109	146	149	95
Slovenjgradec	9297	6648	233	4120	63	167	510	712	50	531	213	49
Šmarje	10565	6856	260	4104	123	413	100	210	855	140	36	83
skupaj	136916	69484	5164	55734	1449	4543	5782	5980	10168	4184	2669	1365

Količnik znaša 6092 glasov. — Oddanih j: bilo 96.484 glasov.

Vseh volilcev je bilo vpisanih 136.916, v resnici jih je volilo 69.484. Od teh je dobila Slovenska ljudska stranka 55.734, liberalci (JDS) 5164, samostojneži (SKS) 4543, Novačan (SRS) 1449, komunisti (SSDL) 5782, Nemci 5980, Radičevci (SKRS) 10.168, socialisti (SSJ) 4284, narodni socialisti (NSS) 2069, radikali (NRS) 1365 glasov.

C. V Ljubljani.

Dobili so Slovenska ljudska stranka (dr. Gosar) 2814 glasov, NSS (Deržič) 552, SSDL (dr. Lj. Perič) 1886, JDS

(prof. Reisner) 3498, dr. Šusteršič 132 glasov.

Izvoljen je torej profesor Reisner.

Poslanci iz Slovenije.

Na Kranjskem:

Od SLS:

1. Dr. Anton Korošec,
2. prof. Anton Sušnik,
3. dr. Franc Kulovec,
4. Franc Kremžar,
4. Ivan Stanovnik,

5. Jože Gostinčar,

6. Janez Brodar,

7. Ivan Štrin,

9. Karel Škulj.

Od SKS je izvoljen:

Ivan Pucelj.

V Ljubljani je izvoljen:

Josip Reisner.

Ako odstopi dr. Korošec na Kranjskem, pride na vrsto še poslanec Nemanlić iz Belokrajine. Na Stajerskem:

1. Dr. Anton Korošec, nos. liste.
2. Fran Žebot.
3. Dr. Josip Honjec.
4. Davorin Kranjc.
5. Vlado Pušenjak.
6. Ivan Vesenjaki.
7. Štefan Falez.

8. Jakob Vrečko.

9. Jožef Klekl.
10. Geza Stiflar.
11. Andrej Bedjanlić.
12. Jurij Kugovnik.

Od Radičevcev sta izvoljena:

1. Stjepan Radić.
2. Štefan Čizmešija.

Izvoljeni kandidat nemške stranke je Franc Schauer, urednik „Cillier Zeitung“.

Rešitev naših nagrad.

V 9. številki našega lista smo razpisali štiri nagrade za one, ki bodo najboljše prorokovali volilni izid. Prorokovanj smo prejeli cele kupe. Skoraj vsi so dobro prorokovali, vendar je nepričakovani volilni rezultat izločil iz ocelega kupa prorokovanj velikansko večino. Mi smo ta prorokovanja vestno pregledali in sortirali in smo po svoji vesti razsodili, da dobi:

prvo nagrado v znesku 100 dinarjev g. Ivan Gruden v Gabrijelah pri Karmelju, ki je prisodil SLS 21 mandatov, JDS 1 mandat, socialistom 3 mandate in nemški stranki 1 mandat;

drugo nagrado v znesku 75 di-

narjev g. Balnamu v Turnišču v Prekmurju, ki je prisodil SLS 21 mandatov, Radiću 1 mandat in nemški stranki 4 mandate;

tretjo nagrado v znesku 50 dinarjev g. K. Bonču v Metliki, ki je prisodil SLS 20 mandatov, SKS 1 mandat, JDS 1 mandat, narodnim socialistom 1 mandat, socialistom 1 mandat, republikancem 1 mandat in nemški stranki 1 mandat.

četrto nagrado v znesku 25 dinarjev g. Martinu Kopaču v Dobrovačah št. 52 pri Zireh, ki je prisodil SLS 20 mandatov, SKS 1 mandat, JDS 2 mandata, narodnim socialistom 1 mandat, socialistom 1 mandat in NLS 1 mandat.

Prorokovanja

slovitega pridigarja Jerneja Basarja iz leta 1734. Brumnimu slovenskimu folklu rastoumazhiu E. G.

1. Po volitvah.

Ti Nikolai bosh ymel sadofti ursoha. Je jokati zhes tuoyo neumnost, ker si predal tuoyo krajlestvu sa en korz vode, inu ti Gregori, ker si predal tuoyo veliko erbišho sa eno shlizo mozhnika. Inu bošta jamrala: O jeft revna! Moji perjetni verti, sdej, ne vezh meni, ampak drugim k' vefselju flushite. O moje nekadanju lepu domvanje, sdej ny vezh moje, zhe je lyh s' mojo skerbjo gori postaulenu, perferzhni priateli, lubi znanzi, svefti flushabniki, kje ste? jeft tukej erjovem, inu vy nafilhite, jeft se jokam, inu vy se fmejate, jest sobmi shkriplem, inu vy pojete. O Auguftin, ti si meni prov pravel, inu jeft nefsem verjel: Ecce omnia transierunt, quasi somnia, quasi fumus, quasi umbra, quasi non fuerint — pole ufe je mullu, koker fanje, koker dem, koker senza, koker deb' na blu.

Dnevne vesti.

Prihodnji številki „Avtonomista“ bomo dodali prilogo in ga bomo dali natisniti tudi nekaj sto izvodov več, na kar opozarjamo zlasti trgovce, ki imajo ali hočejo dobiti zveze na deželi. Oglase za prihodnjo — velikonočno — številko sprejema uprava do prihodnje srede zvečer.

Hudi politični boji nas še čakajo v bližnji bodočnosti. Slovensko ljudstvo je pri zadnjih volitvah sicer dovolj jasno izrazilo svojo neomajno voljo, da hoče biti na svoji zemlji svoj gospod in ne večni hlapec, ampak od izraza volje do uresničenja te volje je še dolga in trnjeva pot. Zato moramo biti pripravljeni tudi na žrtve. Odreči se bo treba marksiterim prijetnostim, ki jih sicer daje vlada svojim „ljublencem“, in pozabiti bo treba na razne „podpore“ in na vladne „cukerčke“. Mi s svoje strani smo „loboko prepričani“, da bo slovensko ljudstvo v svojem boju za svojo sveto in pravično stvar zmagovito prestalo tudi to, mogoče najhujšo preizkušnjo. Naše geslo potem mora biti: **Ne udati se in ne odnehati niti za las!** V teh težkih časih pa bo mnogokrat potrebna bodrilna in krepka beseda. To bo ena glavnih nalog „Avtonomista“ za bodočnost. Vse, ki razumejo „loboko resnost težavnega položaja, v katerem se danes nahaja slovenski narod, prosimo, da nas v tem težkem boju po možnosti podpirajo s tem, da „Avtonomista“ čim bolj širijo. „Avtonomist“ bo vršil tudi nadalje svoje dolžnosti brezobzirno in neizprosno, uspeh pa bo dosežen le z vsestransko podporo od strani naročnikov in prijateljev lista.

V današnjem »listcu« prinašamo začetek zanimive povesti iz življenja kmetov v nekdanji ruski Poljski. Povest je izšla l. 1907 najprej v celjski »Domovini«, pozneje tudi v ponatisku, ki pa se danes ne dobi več.

Kam gre slovenski denar? „Jutro“ poroča pod naslovom „Razpust ljubljanskega urada za nezgodno zavarovanje delavcev“ sledeče: „Osrednji urad za zavarovanje delavcev, izpostava I. in II. v Ljubljani je z dne 18. t. m. ukinjen, njegove agende so prešle na „Osrednji urad za zavarovanje delavcev“ v Zagrebu.“ — Tako je dograjen zopet nov in sicer prav velik kanal, po katerem se bo odcejal slovenski denar v Zagreb, pravzaprav pa v Biograd.

Nov napad na slovensko univerzo. Izvedeli smo, da nameravajo za Veliko noč medicinci v Zagrebu sklicati zborovanje, na katerem bi protestirali proti obstoju medicinske fakultete v Ljubljani. Po drugih virih nameravajo gospodje protestirati baje proti obstoju slovenskega vseučilišča v Ljubljani sploh. Mi ne moremo ugotoviti, kaj je na teh vesteh in jih zato javljamo s primerno rezervno. Povemo pa gospodom že danes: Ako res nameravajo kaj takega, bodo dobili zaslužen odgovor. Kakor se mi ne vtkamo v hrvatske stvari, naj blagovolijo tudi oni o slovenskih zadevah molčati s primernim respektom. **Popolno slovensko vseučilišče v Ljubljani je sveta zadeva celokupnega slovenskega naroda,** kjer ni nobenih kompromisov in nobenega govoričenja prav nič treba, ker je **zastonj! Tu Slovenci ne bomo odne-**

hali, naj velja kar hoče, tudi na ljubo hrvatskim mladeničem ne, **ker ne moremo in ne smemo odnehati.** V Ljubljani hočemo **svoje vseučilišče in sicer popolno vseučilišče.**

Kdo nas vlada? Kakor znano, imajo odločilno besedo v naši državni upravi gospodje Belgrajčani. Kako ti gospodje državo „upravljajo“, tudi vsi vemo. Zakaj nas pa tako vladajo? Odgovor na to vprašanje dobimo iz sledečega „Jutrovega“ poročila: „Belgrajsko sodišče je obsodilo na 10 letno ječo dvanaest uradnikov, ki so se vsi nahajali na višjih položajih in so vršili v družbi najordinarnejše tatvine in tudi razbojništva. Med temi tatovi je bil neki generalni ravnatelj(!) Marko Pavlovič, gimnazijski ravnatelj(!) Živko Stefanovič, načeln. v ministrstvu(!) Andra Ignjatovič, upokojeni general(!) Milutin Andjelič in razni drugi višji uradniki. Le eden je bil samo praktikant, a ravno ta je bil najslabši in je bil obsojen na smrt.“ — Živijo centralizem, živeli tatovi!

Fantje Ljubljancje. Zadnjič smo zapisali, da slovenska inteligenca v Ljubljani jamra in pravi: „Prokleti demokrati“, „prokleti radikali“. Ob enem smo rekli, da bodo kljub preklinjevanju fantje Ljubljancje volili demokrate. — Kar se je 18. marca tudi zgodilo... Naš dragi prijatelj g. U. bi rekel: „Ni ga tiča čez prešiča.“

Poslanec na odpoved. Pravijo, da so ljubljanski naprednjaki sklenili za volitve poročbo, na kateri bi imel biti g. prof. Reisner tako dolgo poslanec, dokler ne pribori uradnikom draginskih doklad, takoj nato pa naj bi se umaknil svojem namestniku, g. dr. Ravnhariju. Iz česar sledi, da draginskih doklad še dolgo ne bo. Če je namreč — prof. Reisner moder mož, bo rešitev tega vprašanja raje nekoliko zavlačeval kakor pospeševal. Če bi n. pr. izposloval draginske doklade že prvi teden, bi bilo tudi njegovega poslanikovanja že prvi teden konec. Kaj takega pa noben poslanec rad ne doživi.

ZELEZNIŠKA NESREČA.

(V slovo do prihodnje tožbe.)

Silajno zadoščenje za naše vztrajno delo so nam prinesle zadnje državno zbornske volitve. Na tiho nedeljo niso glasovali slovenski volilci za osebe ali za politične voditelje, tudi ne za stranke kot take, ampak oddali so svoje glasove za zmago splošno-slovenske ideje za neodvisnost in samostojnost Slovenije. To je važna ugotovitev. Zadnje volitve niso bile navadne volitve, kjer gre za osebe ali za stranke v prvi vrsti, ampak so bile plebiscit o tem, kaj slovensko ljudstvo brez razlike strank sploh hoče. In slovensko ljudstvo je povedalo dovolj glasno, da hoče biti na svoji zemlji svoj gospod. Izreklo se je torej z ogromno večino za misel, ki jo mi že tri leta širimo in poglobljamo med

Slovenšč. Zato nas ta uspeh iskreno veseli. Ne štejemo si pa svojega dela v nikako zaslugo, ker smatramo, da smo vršili s svojim delom le svojo dolžnost. To bomo vršili z vstrajnim, poštenim in smotrenim delom tudi še naprej, ker naš boj še zdaleka ni končan.

Vzdihl. Predzadnji teden smo objavili siedeči „vzdih“ g. Pucelja: „Oh, ko bi jaz količnik dobil!“ — Zadnji teden smo objavili „vzdih“ istega gospoda: „Oh, ko bi jaz ostanek dobil!“ — Za danes smo imeli pripravljen „vzdih“: „Oh, ko bi jaz lahko doma ostal!“ — Iz tega sledi, da bi bil g. Pucelj dobil količnik, če bi se volitve vršile teden dni prej, če bi se bile pa volitve vršile šele to nedeljo, bi bil pa doma ostal. Ker so pa volitve padle ravno na vzdih „ostanek“, je g. Pucelj res dobil „ostanek“. — Kar dokazuje, da „Avtonomist“ vedno pravo zadene in vse vé in vse vidi, celo skozi zid (g. Pucelj bi pristavil: Kjer je luknja skozi, op. ur.)

Bajs so delali, pa je korito ratalo. Kdo drugi pač kot Ribničani. O tem nam poročajo tole: Ribniški purgarji niso marali za Pucelja, ampak so dvignili na svoj ščit dr. Žerjavo. Pucelj jih je prosil za glasove, oni pa nak — mi hočemo Žerjavo. Zaradi teh ribniških glasov pa Pucelj ni dobil količnika. To pa je bilo usodno, zakaj če bi Pucelj količnik dobil, pa bi bil izvoljen tudi dr. Žerjav za ostankom. Tako je pa Pucelj dobil ostanek, dr. Žerjav pa nič! Takole ga lomijo po Ribnici!

„Slovenski Narod“ je šel med „rdeče jezuite“. Na sv. Jožefa dan, torej dan po volitvah, je priredilo centralistično-demokratsko Samostojno kmečko-radikalno glasilo stare ljubljanske „intelligence“ „Slov. Narod“ posebno izdajo, kjer beremo v uvodniku to-le: „Kar se tiče splošnih rezultatov volitev v vsi državi, je predvsem karakteristično to, da kažejo vsi volilni rezultati — morda z edino izjemo bivše kraljevine Srbije — tendenco, ki je očitno naperjena proti sedaj vladajočemu centralizmu. Centralizmu torej bije zadnja ura. In čim prej mu odbije, tem bolje za državo in njeno prebivalstvo. Radikalna stranka je sicer izšla iz volitev silno ojačena, toda sama je vendarle preslaba, da bi se mogla i v bodoče z nado na uspeh upirati težnjam, ki merijo na preustroj naše države potom decentralizacije. Nadejamo se, da radikalna stranka kot najmočnejša v parlamentu, ne bo zapirala oči pred dejstvi, ki so izbila na dan pri teh volitvah, ter pravočasno izvedla svojo politično — preorientacijo. Centralizem je mrtev, naj živi decentralizacija!“ — Kakor je videti, si je torej tudi stari patrijarh „Slov. Narod“ posadil na glavo širokokrajni klobuk „rdečega jezuita“. Če bo zvedel za to izpremembo ovaj Pašič iz Biograda, bo rekel: „Pa ko se je tome nadao!“

Stranka Pečetov se volitev ni udeležila. Temu je kriva brezobzirnost naše vlade. Radikalcem in Radičevcem je škrinje pobrala, nam pa oštarije zaprla. Kie in kako naj bi potem volili?

TRBOVELJSKI PREM OG IN DRVA

Ima stalno v zalogi vsako množino.

Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

Gospodarstvo.

Vrednost denarja in politika.

Eden najboljših finančnih ministrov v bivši avstrijski monarhiji je bil Poljak Dunajewski. Ko so tega moža pri neki priliki opozicijonálni poslanci prav trdo prijelj zaradi neklih trenutnih njegovih neuspehov, jim je ta mož odgovoril: Delajte dobro politiko in dal vam bom dobre finance!

Dobra politika — ali jo imamo v naši državi? Če bi hoteli povedati vse, kar bi bilo pravzaprav treba povedati, bi bržkone prišli v navskrižje s kazenskim zakonom. Naša notranja in naša vnanja politika je celemu svetu naravnost v posmeh, zato pa tudi uživamo na mednarodnem trgu tako dober sloves.

Z veliko napetostjo pričakuje naš svet poročil, kako bo odgovoril mednarodni finančni svet na izid ravnokar izvršenih volitev. Volitve so namreč politični položaj nekoliko izpremenile; vprašanje pa je, če so ga izpremenile

toliko, da bi bilo pričakovati za naš mednarodni kredit kakšno izboljšanje.

Volitve so pokazale, da se razvija politično življenje „prečanov“ v federativno (republikansko) smer, politika Srbijancev pa je ostala stara, centralistična. Federativna smer še ni zadosti močna, da bi mogla prevzeti državno upravo v svoje roke — in za državni kredit je glavna stvar uprava države — centralistični Srbijanci pa imajo še vedno dovolj moči v svojih rokah (policijo, žandarje, vojaštvo in državno blagajno), da se lahko na upravi države še prav trdno drže, če ne drugače pa z vojaško diktaturo.

Res je da „ovaj Pašič iz Biograda“ s svojimi radikali nima večine v parlamentu. Dovolj pa bo močan, če pridobi kakšno malo skupino na svojo stran. Bržkone pa bo dobil demokrate, kajti

tem tičem je treba samo pokazati prgišče ovsa v vladnih jastih in takoj bodo zraven. V tem slučaju bodo radikalni najmočnejša in vladajoča vladna skupina in zato se bo nadaljeval stari režim gospodarskega nereda na celi črti, bodisi da prevzamejo vlado v svoje roke sami radikalni (diktatura), bodisi da se jim pridruži še kakšna mala in zaradi svoje maloštevilnosti brezvplivna skupina. Cvetla bo zopet „zarada“, vrednost dinarja pa bo „skakala“, da se izrazimo „patriotski“.

Isti slučaj bo nastopil, če do nove vlade sploh ne pride v doglednem času. To okolnost bo svet tolmačil ne kot

vladno, ampak kot državno krizo, in kaj take krize pomenijo za državni kredit, nam ni treba razlagati.

Čisto drugačna pa bi bila stvar, če bi prišlo do federativne ureditve države. Federacija (zveznih držav) bi bila trdno jamstvo, da bo zavladal red in poštenje v financah vsaj v slovenskem in hrvaškem delu države in tako bi se mednarodni kredit mogel opirati vsaj na ta del skupne države. Dokler pa do tega ne pride, ne bomo dobivali kredita v inozemstvu drugače kot na — zastavo nepremičnin. Dinar bo pa lahko zelo, zelo vesel, če bo obstal tam, kjer je danes.

ZA KMETE.

Naša domača obrt.

Življenske razmere v Sloveniji niso ravno najbolj rožnate in boj za vsakdanji kruh je od dne do dne hujši. Zato pa je treba delati z vsemi močmi na to, da se naše razmere v tem oziru kolikor mogoče izboljšajo.

Prav pogosto beremo trditev, da je Slovenija z ozirom na prehrano »pasivna« dežela. To se pravi: V Sloveniji pridelajo vsi kmetje skupaj manj žita in drugega živeža, kakor ga je treba za prehrano celokupnega prebivalstva. Zato mora Slovenija žito, krompir itd. uvažati od drugod, da preskrbi vsem svojim prebivalcem dovolj hrane.

Kar pa pripelješ od drugod, moraš plačati. Toda s čim — to je vprašanje!

Velik del svojih stroškov za prehrano pokrije Slovenija z izvozom živine, prasičev, jaje, kure, sadja itd. v tuje dežele. Kar pa še manjka, pokrije z dohodki svoje obrti in industrije. Če pa še ti dohodki ne zadoščajo, morajo iti ljudje delat na tuje, navadno v Ameriko, da z zaslužkom svojih rok na tujem prerede svoje rodovine v domovini.

Te tri točke možnega zaslužka nam dajejo tudi potrebno smer, kaj

mora Slovenija storiti, da si ohrani in preredi svoje ljudi doma, kajti zaslužek na tujem je mogoče dober, ampak: Ljubo doma, kdor ga ima!

Prvo, kar se da storiti, je povzdiga domačega kmetijstva. Predpogoj za povzdigo lastnega kmetijstva pa je, da se zavedamo, da moderno kmetijstvo ni več to, kar je bilo pred dve- ali tristo leti. Samo kopanje po zemlji danes ne zadostuje več! Danes je kmetijstvo obsežna znanost in samo tisti kmet, ki zna izrabiti izkušnje moderne kmetijske znanosti, se bo držal na svoji zemlji!

Danes mora vsak kmet vedeti, kakšno zemljo ima, da najde tej zemlji primerna semena. Dalje mora vedeti, kakšno sadje bo v njegovi legi najlepše uspevalo in mora tudi znati s sadjem ravnati. Dalje mora vedeti, kakšne živinske, prašičje in kokoške sorte so dobre ravno za njegove kraje, ker vsaka žival ne uspeva povsod enako. Dalje mora poznati umetna gnojila, ki so primerna ravno za njegovo zemljo in za tiste sadeže, ki bi jih rad na določeni zemlji pridelal. Potem mora vedeti, kakšni poljedelski stroji so zanj pripravljeni. Vse to mora danes vedeti razumen gospodar.

Koliko pa je gospodarjev, ki danes to vedo? Malo jih je, jako malo! Pri nas še mnogo prevladuje mnenje, da je kmet le tisti, ki se cel dan na solnce peče in koplje in koplje in koplje...

Če bi pa svojo domačo zemljo naši kmetje obdelovali umno, kakor to zahteva moderna znanost, bi Slovenija lahko preredita še trikrat in štirikrat toliko ljudi, kot jih preživlja danes.

Zato slovenskim kmetom ne moremo nikdar dovolj glasno povedati: Berite — preskušajte — delajte — napredujte!

Drug velevažen vir domačih dohodkov je domača obrt. Včasih so ženske doma predle, tkale, so tkale, kože so strojili doma, obleko in perilo izdelovali doma in čevlje izdelovali doma. Ponekod še obstoje take navade, večinoma pa ljudje vse raje kupujejo — češ, bik naj dela, ki je močan! A koliko bi ljudje lahko zaslužili z obrtjo in z rokodelstvom!

Le pogledjmo kmečko hišo, kjer imajo n. pr. pet ali več otrok, fantov ali deklet. Dokler gospodarita oče in mati in otroci pomagajo pri delu, gre še nekako. Krizi in težave pa se začne, ko otroci dorastejo in najstarejši sin navadno prevzame gospodarstvo. »Stari« dobijo svoj kot — bratje in sestre dobe svojo doto, ki je navadno mnogo premajhna za ustanovitev lastnega doma in zato se raztepo navadno v širni svet kot hlapeci, deklet itd.

Koliko drugače bi bilo lahko, če bi se bili tisti otroci, ki jim božja milost vsled nesrečne dedščinske postave ni naklonila lastnih kmečkih domov, pravočasno izučili kakšne še tako preproste obrti! Tu in tam se kakšnega poba sicer odkrivajo s tem, da ga pošljejo v šolo, navadno z namenom, da bo »gospod«, toda kaj pa drugi? Ali ne bi dali raje take fante kakšnega rokodelstva učiti — če ne v mesto, pa vsaj na deželo, kar je iz gotovih vzrokov še mnogo boljše. Pouk navadno ne traja dalje kakor tri leta. Kaj je

to? To je jako kratka doba! Korist pa, ki bi jo imel kmečki fant od svojega učenja, bi bila neizmerna, tudi v slučaju, če sam prevzame kako posestvo. Zima na deželi je dolga, v hišo pa bi domača obrt prinesla tudi po zimi lepe dohodke.

Za fante pa, ki morajo s skromno doto od hiše, pomeni obrt naravnost njihovo življensko rešitev. Nekaj let dela v tujini in domača doto sta najboljša podlaga za samostojen začetek obrti doma. Le tega ne verjemite, da obrtnik »ne more živeti«! To je debela laž. Kdor zna delati in kdor hoče delati, lahko prav dobro živi. Za avtomobil ne bo sicer zlepa zaslužil, tudi puranov ne bo vsak dan jedel, ampak stanovanje bo vseeno imel, tudi sit bo in oblečen bo in tudi za kakšen priboljšek bo imel — več pa ne potrebuje.

Razvoj domačega obrtništva pa je predpogoj za veliko industrijo v Sloveniji. Kjer ni obrtnega dela vajenih rok, ni industrije. To nam dokazuje pretežno kmečka Srbija, kjer so dani vsi predpogoji za industrijo (rude, premog, les, vodne sile), toda pripravnih rok ni!

Močna industrija pa ima za bodočnost Slovenije ogromen pomen. Ni treba se ustrašiti besede »velika industrija«, češ: to je samo velekapital. Ali mislite, da je veleindustrija na zadržni podlagi nemogoča? Le pogledjte na Anglesko!

Zato pravimo našim kmetom: Skrbite prvič za svojo zemljo, da jo boste obdelovali umno, kar vam bo vrglo petkrat toliko dohodkov kot jih imate danes, ne pozabite pa nikdar na obrt! Dajte svoje fante in dekleta, katerim ne morete dati lastnih domov, v rokodelstvo, ki odvarja telesnim sposobnostim in veselju vaših otrok!

Žitne cene v Novem Sadu. Pšenica 1830 kron, ječmen 1260 kron, oves 1560 kron, koruza 1020 kron, moka št. 0 pa 2650 kron.

Žitne cene v Zagrebu. Pšenica 1800 kron, koruza 1120 kron, oves 1200 kron, moka št. 0 pa po 2800 kron.

Valentin Vojska

pleskar in ličar, Ljubljana, Cerkvena ulica št. 11. se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene zmerne. Delo solidno.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. Z. O. Z.

sedaj poleg nunske cerkve po leti 1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo po 6% brez odbitka rentnega in invalidskega davka. Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 5 1/2%.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po 6 1/2%.

Večji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru.

Berite

ravnokar izšlo brošuro „Jugosloveni. Slovani in Jugoslovani“, ki je najbolj politično-kulturni spis, kar jih je bilo napisanih po vojni. Naroča se pri upravi našega lista. Cena Din 5—, s poštnino 25 para več.

Kdor hoče zidati

novo hišo, hlev, gospodarsko poslopje, ledenico, pekarno, mlin, žago, jezove, ter izvršiti druga stavbena dela naj se obrne na podpisano podjetje, katero mu izda stavbene načrte po najnovejših vzorcih, tako da si mnogo prihrani na stavbenih stroških. Načrti se izdelajo po kulantno nizkih cenah.

KOROŠEC DRAGOTIN, stavbeni podjetnik Rečica v Paki.

Kupim

vsako množino jamskega lesa za rudnike. Ponudbe z navedbo cene franko vagon naloženo na vseh štajerskih postajah.

KOROŠEC DRAGOTIN, lesni trgovec, Rečica v Paki.

Teodor Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 8

se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vseh

kleparskih in vodovodnih instalacijskih del kakor tudi za pokrivanje streh.

Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračun brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji dnevni ceni. Ambalaža in pločevine.

Vaše blagorodje!

Kdor hoče imeti dobro slikarsko delo s pristnim blagom naj se obrne na:

Fr. P. Stare

slikarski mojster v Ljubljani Florjanska ulica št. 16.

Čevlji z znamko „Peko“ domačih tovarov Peter Kozina & Ko. so priznani najboljši in najcenejši. — Dobite jih povsod. Glavna zaloga: Ljubljana, Breg št. 20, na drobno Aleksandrova c.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Vežanega „Avtonomista“

iz leta 1921 in 1922 se proda. Cena za letnik 1921 Din 35—, cena za letnik 1922 pa Din 50—. Dobi se v upravi.

„Nove zapiske“

letnik 1922. Nevezane se dobijo istotam. Cena Din 25—.

Miroslav Bivic, Ljubljana.

Sv. Petra cesta šte. 29

Se priporoča sl. občinstvu p. n. tvrdkam za naročila vseh v to stroko spadajočih del. Velika zaloga šolskih map, notesov in blokov. Cene nizke. Postrežba točna. Delo solidno.

Knjigovoznica, kartonaža in galanterija

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franč. cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekočem računu od 1. januarja 1923 po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad 110 milijonov kron hranilnih vlog in nad 1,100 000 kron rezervnih zakladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici, na hipoteke in v tekočem računu.